

כהוראת מו"ר שר בית הזוהר המקובל האלוכי
ר' בנימו שמואל שליט"א

(דף ט' ע"א) ועל דא כתיב, (תהלים קיח) מן המצר קראתי יה, האצטריו אתר דחיק בעאקו, לשדרא בגניה ההוא רוחא, דלא יסטי לימינא ולשמאלא. ובחקלא לא יכיל קלא לשדרא ליה הכי, דהא כגוונא דא קלא דשופר, אתדחייא לבר בארע מישר, מגו אתר דחיק, ואזיל ובקע רקיעין, וסליק בסליקו, לאתערא רוחא לעילא.

ואי תימא, הא כתיב, (בראשית כד) ויצא יצחק לשוח בשדה. שאני יצחק, דמלה אחרא הוה ביה, מה דלא הוה בכל עלמא. ותו דהאי קרא לאו להכי אתא, דודאי בשדה אחר לא הוה מצלי והא אוקימנא. (ע"כ רעיא מהימנא).

תניא אמר רבי אבא, זכאה חולקיהון, דאינון דזכאן למימר שירתא דא בהאי עלמא, דזכאן למימר לה בעלמא דאתי. ושירתא דא, אתבני בעשרין ותריין אתוון קדישין גליפון, ובקשר אמרון, וכלא אתרשים בשמא קדישא, וכלא שלימותא דשמא קדישא, והא אתערנא מלי.

אמר רבי שמעון, בההיא שעתא דהוה קיימין ישראל על ימא, והוה אמרי שירתא, אתגלי קדשא בריה הוא עליהו, וכל רתיכוי וחילוי, בגין דינדעון למלביהון, דעבד לון כל אינון נסין וגבוראן, וכל חד וחד ידע ואסתפל, מה דלא ידעו ואסתפלו שאר נביאי עלמא.

דאי תימא דלא ידעין ולא אדפקו חכמתא עלאה, מן שירתא דא תחמי, דכלהו בחכמתא אסתפלו, וידעו מלין ואמרו. דאי לא הכי, איך אמרו בלהו מלין אחדין, דלא סטו אליו מאליו, ומה דאמר דא, אמר דא, ולא אקדים מלה דא, למלה דא, אלא בלהו בשקולא חדא, ורוחא דקודשא בפומא דכל חד וחד, ומלין אתמרו בלהו כאלו נפקין מפומא חד. אלא ודאי בולהו בחכמתא עלאה אסתפלו, וידעו מלין עלאין, ורוחא דקודשא בפום כל חד וחד.

ואפילו אינון דבמעין אמהון, הוה אמרי שירתא בלהו בחדא, והוה חמאן בלהו, מה דלא חמא יחזקאל נביאה. ועל כהן הוה בלהו מסתפלי, כאלו חמאן עינא בעינא. וכד סיימו מלין, בלהו מתבסמאן בנפשיהו, ותאבון למחמי ולאסתפל, ולא הוה בעאן לנטלא מתמן, מסגיאות תיאובתא.

בההיא שעתא, אמר משה לקודשא בריה הוא, בנין מסגיאות תיאובתא לאסתפל בך, לא בעאן לנטלא מן ימא. מה עבד קדשא בריה הוא, אסתים יקריה לבר למדברא, ותמן אתגלי ולא אתגלי.

אמר לון משה לישראל, כמה (ס"א זמנין לנטלא מתמן, ולא בעו) זמנין אמין לנטלא מתמן ולא בעיתון עד די אחזי לון זיוא יקרא דקודשא בריה הוא במדברא, ומיד הוה תאבין, ולא נטלו, עד דאחיד בהו משה ואחמי לון זיוא יקרא דקודשא בריה הוא במדברא, כדן מסגיאות תיאובתא ורעיותא לאסתפל, אנטיל לון משה, דא הוא דכתיב ויסע משה את ישראל מים סוף ויצאו אל מדבר שור. מאי מדבר שור. מדברא, והוה בעאן לאסתפל ביה, זיוא יקרא דמלפא קדישא, ועל דא אקרי מדבר שור: אסתפלותא שם.

וַיִּלְכוּ שְׁלֹשֶׁת יָמִים בַּמִּדְבָּר וְלֹא מָצְאוּ מַיִם. (שמות טו) וַאֲיֵן מַיִם אֵלֶּא תוֹרָה, שְׁנַאֲמַר (ישעיה נה) הוּי כָּל צָמֵא לָכוּ לַמַּיִם. אָמַר רַבִּי יִיסָא, וְכִי מָאֵן יִהְיֶה לְהוּ אֹרִייתָא הַכָּא, וְהָא עַד פְּעֵן לָא אֲתִיְהִיבַת לֹון אֹרִייתָא.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אֵינֹון נִפְקוּ לְמִדְבָּרָא לְאַסְתַּבְּלָא, קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא נָטַל זִינָא יִקְרָא דִּילִיה מִתַּמָּון, וַאֲיֵנֹון אֲזִלוּ לְאַסְתַּבְּלָא (לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא) בֵּיהּ, וְלֹא אֲשַׁכְּחוּהוּ. וְאֹזְלִיפְנָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא תוֹרָה אִקְרִי, וַאֲיֵן מַיִם אֵלֶּא תוֹרָה, וַאֲיֵן תוֹרָה אֵלֶּא קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, עַד דִּיהוּ אֲזִילִי בַּמִּדְבָּרָא, אֲתַגְּלִי עָלֵיהוּ רְשׁוּתָא אַחְרָא, דְּשָׂאָר עַמּוּן, הַהוּא דְּשִׁלִּיט בַּמִּדְבָּרָא, וְאַעֲרַעוּ בְּהוּ תַמָּון. חֲמוּ יִשְׂרָאֵל, דְּלֹא הָוָה הַהוּא זִינָא יִקְרָא דְּמַלְכֵיהוּן, הָדָא הוּא דְּכַתִּיב, וַיִּבְאוּ מִרְתָּהּ וְלֹא יָכְלוּ לְשַׁתּוֹת מַיִם מִמֶּרְהָ. מָאֵי טַעְמָא. כִּי מָרִים הֵם, לָא אֲתַבְּסֵם נַפְשֵׁיהוּ כְּקַדְמִיתָא. וְלֹא עוּד אֵלֶּא דְּאֲתִי לְקַטְרָנָא עָלֵיהוּ.

מַה כְּתִיב, וַיִּצְעַק אֵל יְיָ וַיֹּזְרְחוּ יְיָ עֵץ, (דף ט' ע"ב) וַאֲיֵן עֵץ אֵלֶּא תוֹרָה, דְּכַתִּיב, (משלי ג) עֵץ חַיִּים הוּא לְמַחְזִיקִים בֵּיהּ. וַאֲיֵן תוֹרָה, אֵלֶּא קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. רַבִּי אַבְא אָמַר, אֵינ עֵץ אֵלֶּא קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּכַתִּיב, (דברים כ) כִּי הָאָדָם עֵץ הַשָּׂדֶה, עֵץ הַשָּׂדֶה וְדָא, דָּא עֵץ שָׂדֶה דִּתְפּוּחִין קַדִּישִׁין. וְכַד אֲתַגְּלִי זִיו יִקְרָא דְּמַלְכֵיהוּן עָלֵיהוּ, כְּדִין וַיִּשְׁלַךְ אֵל הַמַּיִם וַיִּמְתְּקוּ הַמַּיִם. מָאֵי וַיִּמְתְּקוּ הַמַּיִם. דְּקַטְרָנָא אֲתַעְבִּיד סְנִיגוּרָא.

אָמַר רַבִּי אַבְא, תָּא חַזִּי בְּקַדְמִיתָא כַּד עָאלוּ יִשְׂרָאֵל בְּקִימָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, לָא עָאלוּ כְּדָקָא יֹאזַת. מָאֵי טַעְמָא. בְּגִין דְּאֲתַגְּזְרוּ וְלֹא אֲתַפְּרַעוּ, וְלֹא אֲתַגְּלִיָּא רְשִׁימָא קַדִּישָׁא. כִּיּוֹן דְּמָטוּ הַכָּא, מַה כְּתִיב, שָׁם שָׁם לֹו חֶק וּמִשְׁפָּט. תַּמָּון עָאלוּ יִשְׂרָאֵל בְּתַרִּין חוּלְקִין קַדִּישִׁין, בְּהַהוּא גְלוּיָא דְּאֲתַגְּלִיָּא רְשִׁימָא דְּלָהוּן, וְאַקְרוּן חֶק וּמִשְׁפָּט. חֶק: כְּמָה דְּאֲתָא אָמַר (משלי כא) וַתִּתֵּן טָרַף לְבֵיתָהּ וְחֶק לְנַעֲרֹתֶיהָ. וּמִשְׁפָּט: כְּמָה דְּאֲתַמַּר (תהלים פא) מִשְׁפָּט לְאַלְהֵי יַעֲקֹב. וְשָׁם נִסְהוּ, בְּהַהוּא אֲתָא קַדִּישָׁא. כְּמָה דְּאֲתָא אָמַר, כִּי חֶק לְיִשְׂרָאֵל הוּא. בְּסַפְרָא דְּרַב יִיבָא סְבָא, אָמַר מְלָחָה עַל הַהוּא חוּטְרָא קַדִּישָׁא.

וַיֹּאמֶר אִם שָׁמוֹעַ תִּשְׁמַע לְקוֹל יְיָ אֱלֹהֶיךָ. (שמות טו) וַיֹּאמֶר, מָאֵי וַיֹּאמֶר. לָא כְּתִיב מָאֵן קָאמַר דָּא. אֵלֶּא קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָמַר. רַבִּי חִזְקִיָּה אָמַר, שְׁמַעֲנִין (נ"א מִשְׁמַע) אֲמִירָה סְתָם, מִאֲמִירָה סְתָם. דְּכַתִּיב, (שמות כד) וְאֵל מִשְׁחָה אָמַר עֲלֶיהָ אֵל יְיָ. אָמַר, לָא כְּתִיב מָאֵן קָאמַר. אוּף הַכָּא וַיֹּאמֶר סְתָם, וְלֹא כְּתִיב מָאֵן קָאמַר.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, מִשְׁמַע דְּכַתִּיב, וַיִּצְעַק אֵל יְיָ וַיֹּזְרְחוּ יְיָ עֵץ, מַהְכָּא מִשְׁמַע וַיֹּאמֶר, וּמִשְׁמַע מָאֵן אָמַר מְלָחָה. לְקוֹל יְיָ אֱלֹהֶיךָ, לְקוֹלִי מִיבְעִי לִיהָ. אֵלֶּא לְהַהוּא קוֹל דְּעָאלוּ בֵּיהּ.

אָמַר רַבִּי אַבְא, בְּתַר דְּאֲתַגְּלִיָּא בְּהוּ רְשִׁימָא קַדִּישָׁא, עָאלוּ בְּתַרִּין חוּלְקִין קַדִּישִׁין, כְּמָה דְּאֲתַמַּר, וְכִיּוֹן דְּעָאלוּ בְּאֵלִין תַּרִּין, עָאלוּ בְּאֵלִין תַּרִּין חוּלְקִין אַחְרָנִין, דְּכַד יִסְתַּלְקוּן בְּאֵלִין תַּרִּין אַחְרָנִין,

וְתַחֲבֹרֵן בְּאַלְיֵן, וְלֹא מִמַּנְעֵי בְרַפְאֵן, וּבִגְזֵן כְּהֵן, בְּאַלְיֵן מָטוּ בְרַפְאֵן, (ובגני כהן באלין מטיז) עַד מִלְפָּא
קַדִּישָׁא.

וּמֵאַתְרֵיהּ דְּקָרָא אֲשֶׁתַּמַּע מְלָה, דְּכִתְיִב, וַיֹּאמֶר אִם שְׁמוֹעַ תִּשְׁמַע. וַיֹּאמֶר: דָּא מִלְפָּא קַדִּישָׁא.
וּמֵאֵי קָאמַר, אִם שְׁמוֹעַ תִּשְׁמַע לְקוֹל יְיָ אֱלֹהֶיךָ, כִּמְה דְאַתְּ אָמַר (דברים ד) כִּי יִי אֱלֹהֶיךָ אִשׁ אוֹכְלָה
הוּא, דָּא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. וְהַיֵּשֶׁר בְּעֵינָיו תַּעֲשֶׂה: דָּא צַדִּיק. וְהַאֲזִנָּה לְמִצְוֹתָיו: דָּא נְצַח. וְשִׁמְרַתְּ כָּל
חֻקָּיו: דָּא הוּד. כִּיֵּן דְעָאֵלוּ בְּאַלְיֵן, הָא מָטוּ לְמִלְפָּא קַדִּישָׁא. לְבַתֵּר מַה פְּתִיב, כָּל הַמַּחֲלָה אֲשֶׁר
שָׁמַתִּי בְּמִצְרַיִם לֹא אֲשִׁים עִלְיָךְ כִּי אֲנִי יְיָ רַפְאֵךְ. כִּי אֲנִי יְיָ: דָּא מִלְפָּא קַדִּישָׁא.

אֲשֶׁתַּמַּע, דְּכָל מָאן דְּנָטִיר לְהֵאֵי רְשִׁימָא קַדִּישָׁא, מִנִּיהּ סָלִיק עַד מִלְפָּא קַדִּישָׁא עֲלָאָה. מָאֵי
מִשְׁמַע. מִשְׁמַע אֵינוֹן תְּרִין, דְּאַתְּכַנְשׁ כְּהוּ זְרַעָא, וּמִשַׁח רְבוּת קַדִּישָׁא, דְּשִׁדְיִין לִיהּ בְּפוּם אָמַה,
(ועל דא) אֲתַקְשְׁרוּ בַחֲדָא, וּמִלְפָּא עֲלָאָה עֲלֵיָהוּ, וְאַתְקַשְׁרוּ בֵיהּ. וְעַל כֵּהֵן, מָאן דְּעָאֵל בְּאַלְיֵן תְּרִין,
וְנָטִיר לֹון, אֲתַקְשְׁר בְּתִרִין אַחְרָנִין, וְעָאֵל כְּהוּ, וּבְרִין מָטִי לְמִלְפָּא קַדִּישָׁא.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, וְדָאֵי מָאן דְּזָכִי בְּצַדִּיק, זָכִי בְּנֶצַח וְהוּד, וְאַלְיֵן אֵינוֹן תְּלָתָא, דְּאַתְּכַרְכָּא כְּהוּ כְּנֶסֶת
יִשְׂרָאֵל. וּמֵאֵן דְּזָכִי כְּהוּ, זָכִי בְּמִלְפָּא קַדִּישָׁא, וְעָאֵל בְּכָלְהוּ אַרְבַּעָה.

וְלִקְבְּלֵי אַרְבַּעָה אֲלִין, נָטִירוּ לְהֵאֵי רְשִׁימָא קַדִּישָׁא, מֵאַרְבַּע מְלִין: נָטִירוּ דְכְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל,
אֲסַתְמָרוּתָא דְנֶגְדָה. נָטִירוּ דְצַדִּיק, אֲסַתְמָרוּתָא דְשִׁפְחָה. נָטִירוּ דְנְצַח, אֲסַתְמָרוּתָא דְבֵת עֲבוּדַת
פּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת. נָטִירוּ דְהוּד, אֲסַתְמָרוּתָא דְזוּנָה. וְעַל דָּא לְקוֹל יְיָ אֱלֹהֶיךָ, דָּא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל.

כִּמְה זָכָאן יִשְׂרָאֵל לְקַבְּלָא אִפִּי שְׂכִינְתָא, בְּאַסְתְּמָרוּתָא מִן נֶגְדָה. וְעַל דָּא כְּתִיב, (ויקרא יח) וְאֵל אִשָּׁה
בְּנֶדֶת טְמֵאָתָה לֹא תִקְרַב לְגִלּוֹת עֲרוּתָהּ. מָאֵי לְגִלּוֹת עֲרוּתָהּ דָּא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. וּבְהֵאֵי אַחֲרֵין
וּמִתְקַשְׁרֵן מְלִין אַחְרָנִין, דְכְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל אֲתַקְשְׁרַת כְּהוּ. וְהָא אוֹקְמוּהָ מְלִין.

וְהַיֵּשֶׁר בְּעֵינָיו תַּעֲשֶׂה: דָּא צַדִּיק. כִּמְה דְכִתְיִב, (תהלים לד) עֵינַי יְיָ אֵל צַדִּיקִים, לְאַסְתְּמָרָא מִשְׁפַּחָה.